

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ТА ПРАВО

Інформаційно-аналітичний огляд

Щоб отримувати огляди, надішліть листа з текстом
“отримувати weeklyupdates” на адресу office@rac.org.ua
Архів оглядів: <http://www.rac.org.ua/oglyad/informatsiyno-analitychnyy-oglyad>
© Ресурсно-аналітичний огляд “Суспільство і довкілля”

Ресурсно-аналітичний центр
“Суспільство і довкілля”

АКЦЕНТИ

2020 РІК: ЧИ БУТИ В УКРАЇНІ 10,4% ТЕРИТОРІЙ ПЗФ?

Президент України [11 квітня 2019 р.](#) ухвалив одинадцять указів, якими збільшив територію природно-заповідного фонду (ПЗФ) на понад 80 000 га, що становить [0,13%](#) від загальної площі держави. Завдяки такому розширенню площа ПЗФ склала [6,73%](#) від загальної площі держави. Розширення територій ПЗФ відбулося шляхом створення 3 нових національних природних парків («Бойківщина», «Нобельський», «Кам'янська Січ») та 3 нових заказників (гідрологічного заказника «Приморський», ландшафтних заказників «Жолоби» та «Базавлуцький»), збільшення площ існуючих 6 національних природних парків та уточнення площі НПП «Нижньодністровський». [17 квітня 2019 р.](#) президент ухвалив указ, яким змінив межі національного природного парку «Дністровський каньйон», додатково включивши в його територію 901,1 га.

Таким чином квітень 2019 р. позначився ухваленням безпрецедентної кількості указів зі збільшення територій ПЗФ. Нагадаємо, що рік тому – [26 квітня 2018 р.](#) – указом Президента України створено Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник, завдяки чому одночасно площа ПЗФ збільшилася на 226 964,7 га.

Згідно із Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р.» площа земель ПЗФ в Україні на 2020 р. має становити [10,4%](#) від загальної території країни. Попри поступ, досягнутий у квітні 2019 р., існує потреба на державному рівні посилити зусилля щодо вчасного досягнення цього показника.

ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ: У НАПРЯМКУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

19 квітня Мінекології [презентувало](#) проект рамкового закону про управління відходами, який має стати відправною точкою для впровадження європейських підходів і стандартів у цій сфері. На його основі будуть розроблені окремі секторальні закони, які визначатимуть правові, організаційні та економічні засади управління для кожного потоку відходів. Законопроект [вже](#) направлений до секретаріату Кабінету Міністрів.

Законопроект, розроблений в рамках виконання Угоди про асоціацію із ЄС і Національної стратегії управління відходами до 2030 року. Він встановлює головні напрями державного регулювання у сфері управління відходами. Зокрема, запроваджує принципи та положення щодо ієрархії управління відходами (спрямованої на максимальне подовження їх життєвого циклу), розширеної відповідальності виробника та обов'язків споживачів, системи довготермінового планування управління, повноважень центральних та місцевих органів влади. Законопроект вводить нову європейську номенклатуру відходів, визначає умови отримання ліцензій-

но-дозвільних документів та посилює відповідальність за неналежне поводження із відходами.

Низка стейкхолдерів, насамперед громадськість та профільні асоціації, [висловили](#) зауваження до його тексту. Вони стосуються, зокрема, ризиків адміністративного навантаження, декларативності положень, відсутності цільових критеріїв, невизначеності повноважень перехідного періоду тощо.

В Україні, за даними [Держстату](#) у 2017 році лише 27% відходів - утилізовано, а 46% - видалено у спеціально відведених місцях. Щодо побутових відходів, то за даними [Мінрегіонбуду](#) у 2018 році лише 2% таких відходів було спалено, а 4,2% - потрапило на заготівельні пункти вторинної сировини та сміттєпереробні заводи. Натомість у 2016 році 53,5% усіх відходів у [Європейському Союзі](#) були повторно використані.

ЦИФРА МІСЯЦЯ

На

83,9

тис. га
збільшилася площа
ПЗФ України
у квітні 2019р.

ЧИ ЗЕЛЕНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗЕЛЕНСЬКИЙ?

Які погляди Володимира Зеленського на довкілля? Які були його передвиборні обіцянки? Чи варта їх порівнювати з ідеями Еммануеля Макрона? Чи означають зелені кольори кампанії кандидата, що він «зелений» політик? Чого, зрештою, можуть очікувати екологи від новообраного Президента України? Пропонуємо екологічний портрет майбутнього президента Володимира Зеленського.

Передвиборний дискурс на цьогорічних виборах президента України в цілому ігнорував екологічні питання, хоча президент повинен демонструвати лідерство у стратегічному баченні розвитку країни в усіх сферах, у тому числі екологічній. Так, Президент Франції Е. Макрон, звертаючись до громадян Європейського Союзу, говорить про зміну клімату як один з трьох основних викликів для Європи та обов'язок «віддати борг» своїм дітям.

Екологічні позиції Володимира Зеленського у певному сенсі резонують з думками Е.Макрона про борг перед дітьми: передвиборна програма двічі згадує про екологічні проблеми в контексті прийдешніх поколінь. Перша така позиція про те, що екологія країни – це інвестиція в майбутні покоління (хоча таке неоковирне використання терміну «екологія» не личить сучасному політичному лідеру). Друга – про те, що подолання екологічних проблем – це внесок у майбутнє країни.

Серед конкретних екологічних пріоритетів Володимир Зеленський виділив у своїй програмі збереження Карпатських лісів, охорону річок від забруднення, сортування і переробку сміття та відмову від пластику (так, саме «відмову»). Протягом усієї передвиборної кампанії екологічні питання були підняті перед командою В.Зеленського лише один раз (журналісткою каналу ICTV) і стосувались бачення реформування сфери відходів. На жаль, відповідь на це питання була зведена до необхідності

оголошення року без сміття та просвітницької роботи серед населення. Це може свідчити про відсутність конкретного бачення у Володимира Зеленського реформування цієї сфери.

У своїй програмі В.Зеленський також згадує про те, що Україна має стати світовим екологічним продовольчим супермаркетом. Що це означає на практиці ми можемо лише здогадуватись – можливо мова йде про розвиток органічного виробництва (що було б логічним тлумаченням у контексті його позиції про виснаження чорноземів).

Водночас, багато актуальних екологічних питань залишаються «невідомими рисами» екологічного портрету майбутнього президента. Ми не знайшли згадок ні про зміну клімату (про яку говорить Е.Макрон), ні про збереження живої природи, ні про розвиток заповідних територій, ні про розвиток зеленої енергетики чи транспорту.

Тому, очікувати від майбутнього очільника держави розуміння екологічної проблематики "на рівні Макрона" немає підстав.

Втім, екологічний портрет Президента Зеленського ще лише малюється.

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

«Чорнобильська аварія стала викликом планетарного масштабу та суворим попередженням усієї сучасної цивілізації»

Петро Порошенко, Президент України

ПОДІЯ МІСЯЦЯ

26 квітня 2019 року
33-тя річниця аварії на Чорнобильській АЕС